

Maa- ja metsätalousministeriö

kirjaamo@mmm.fi

MMM:n lausuntopyyntö dnro: MMM022:00/2008

LAUSUNTO UUDEN KALASTUSLAIN HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSESTA

Elintarviketurvallisuusvirasto Evira esittää lausuntonaan seuraavaa:

Yleistä

Uusi kalastuslaki sivuaa Eviran toimialaa kalojen ja rapujen tautien vastustamisen osalta. Evira pitäisikin tärkeänä, että laissa otettaisiin huomioon tilanteet, joissa kalastus tai ravustus olisi tarpeen sallia tai kieltää tautipurkauksissa. Esimerkiksi tietyn kalalajin / -kannan suojaaminen kalastukselta silloin kun kyseisessä vesistössä todetaan vakava, lajia tai kantaa uhkaava kalatauti. Tai vastaavasti silloin, kun taudinpurkauksen yhteydessä tarvitaan kaloja näytteeksi esimerkiksi niiden rauhoitusaikana.

Evira kiinnittää tässä yhteydessä huomiota kaupallisen kalastuksen (86 §) ja saaliin ensimyyntiä (90 §) koskevien pykäläehdotusten ja elintarvikelainsäädännön hygieni-aa koskevien säännösten keskinäiseen epäjohtonmukaisuuteen. Hallituksen esitysluonnoksen mukaan vapaa-ajankalastaja saisi toimittaa 5 kg kalaa päivässä suoraan kuluttajille, mutta ei yhtään esimerkiksi ravintoloille tai elintarvikealan laitoksiin. Hygienialainsäädännössä taas säädetään, että alkutuotannon toimija voi alkutuotantoilmoituksen tehtyään myydä alkutuotannon tuotteita (huom. vain pyöreää kalaa) suoraan kuluttajille enintään 5000 kg vuodessa. Tämän lisäksi alkutuotannon toimija saa myydä kalaa kala-alan laitoksille ja elintarvikehuoneistoille (esim. ravintoloille) kalaa kuinka paljon tahansa. Jos tätä eri lainsäädäntösektoreiden välistä ristiriitaa ei ole mahdollista korjata, tulisi kummankin lainsäädännön noudattamista valvovien viranomaisten kiinnittää valvonnassa ja toimijoiden neuvonnassa tähän huomiota. Eviran näkemyksen mukaan eri lainsäädäntösektoreiden eroihin olisi hyvä kiinnittää huomiota myös kalastuslakia koskevassa hallituksen esityksessä

Yksityiskohtaiset kommentit**47§**

Kala- ja raputautien valvonnan kannalta tulisi olla mahdollisuus kalastaa näytteeksi tarkoitukseen sopivaa kala- tai rapulajia tarkoitukseen parhaiten sopivalla tavalla ja aikana. Eläintautilain (441/2013) 30§ mukaan aluehallintovirasto voi määrätä kun-

naneläinlääkärin järjestämään luonnonvaraisten eläinten terveydentilan seurannan ja näytteenoton, mikäli luonnonvaraisilla eläimillä epäillään vastustettavaa tai uutta vakavaa eläintautia. Poikkeuslupan myöntäminen tällaista tarkoitusta varten sisältynee pykälään nykyisellään (tutkimustarkoitus, muu kalavarojen hoito). Evira haluaa kuitenkin varmistaa, että tällainen poikkeuslupa on ELY:n myönnettävissä.

58§

Eläintautilain 441/2013 14 §:ssä säädetään eläintaudin ilmoitusvelvollisuudesta seuraavasti: ”jos eläimistä vastuussa oleva toimija tai muu henkilö, joka osallistuu eläimen tutkimiseen, hoitoon, käsittelyyn, kuljetukseen, lopetukseen, teurastukseen, metsästykseseen, pyyntiin, perkuuseen tai tarkkailuun, epäilee tai toteaa eläimellä olevan vastustettava tai uusi vakava eläintauti, hänen on viipymättä ilmoitettava asiasta kunnaneläinlääkärille tai aluehallintovirastolle. Eläimistä vastuussa olevan toimijan on tehtävä mainitulle viranomaiselle ilmoitus myös sellaisesta eläinten joukkosairastumisesta tai -kuolemasta sekä olennaisesta eläinten käyttäytymiseen tai tuottavuuteen liittyvästä muutoksesta, joka voi viitata vastustettavan tai uuden vakavan eläintaudin esiintymiseen.”

Evira esittää, että tämä velvoite otetaan huomioon myös kalastuslain valmistelussa. Evira esittää lisäksi, ettei silmämääräisesti sairaita kaloja tai rapuja vapautettaisi vesistöön, vaan suositettaisiin niiden toimittamista tutkittavaksi tarttuvien eläintautien varalta. Mikäli kalassa tai ravussa havaitaan esimerkiksi runsaasti loisia, tulisi tällaiset kalat ja ravut hävittää sivutuoteasetuksen (1192/2011) mukaan esimerkiksi maahan hautaamalla, jotta ei edistettäisi tartunnan leviämistä vesistöissä.

73§

Koska kalojen ja rapujen tautien vastustaminen ja pykälässä ehdotettujen siirtokieltojen antaminen kuuluu eläintautilain nojalla Eviran, Aluehallintovirastojen ja kunnaneläinlääkäreiden toimenkuvaan, Evira ehdottaa että selkeytettäisiin, milloin ELY-keskusten antamat vastaavat päätökset ovat tarpeen. Minkä tautien osalta ja missä tapauksissa tällainen rajoitus tulisi ELY:stä, ei Eviralta? Tiedoksisaanti olisi myös varmistettava.

76§

Tähän pykälään toivotaan eläintautilain kanssa yhtenäistä terminologiaa. Euroopan unionin jäsenmaiden välisestä tuonnista ja viennistä käytetään eläintautilaissa termiä ”siirto” ja kolmansien maiden osalta termejä ”tuonti” ja ”vientä.”

92§

Kalastuslakiehdotuksen 92 §:ssä säädetään kalataloushallinnon tietojärjestelmän käyttötarkoituksista.

Evira ehdottaa, että lain 92 §:ään kirjattaisiin, että tietojärjestelmän tietoja voitaisiin luovuttaa jäljennöksinä, tulosteina tai teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin säh-

Valvontaosasto
Eläinten terveys ja hyvinvointi -yksikköPvm/Datum/Date
24.1.2013Dnro/Dnr/DNo
Evira/9021/0004/2013

köisesti myös elintarvikevalvontaviranomaisille elintarvikkeita koskevan lainsäädännön noudattamisen valvontaa varten.

Kalastus on alkutuotantoa, jota koskevat elintarvikelainsäädännössä asetetut vaatimukset. Kunnan elintarvikevalvontaviranomainen valvoo alkutuotantoa toimialueellaan. Kalataloushallinnon rekistereistä elintarvikevalvontaviranomaisilla olisi mahdollisuus saada kootusti perustiedot toimialueellaan kalastavista alkutuotannon toimijoista valvontaa varten.

Osastonjohtaja

Maria Teirikko

Ylitarkastaja

Hanna Kuukka-Anttila